

converses amb alfons dejuan

CONVERSES AMB ALFONS DEJUAN LLAQUET, EL FUSTER DE LA REFORMA DE CASA DE LA VALL

Per sort, cada poc hi ha més persones centenàries. També a casa nostra. Un d'ells serà, el pròxim 17 de març, **Alfons Dejuan Llaquet**. La seva vida va donar un tomb el 1958 quan va aterrar al país per muntar la branca de fusteria de l'empresa EICASA (Edificacions i Construccions Andorranes, Societat Anònima), fundada pels **germans Pérez**, i que esdevindrà la primera gran constructora andorrana. Venia de la franja, de la comarca de la Llitera, concretament de Baells i el primer encàrrec important que va tenir va ser la profunda remodelació de Casa de la Vall dirigida per **Joaquim Ros de Ramis** i **Josep Canela** el 1962.

Dejuan era el petit de cinc germans. A onze anys va anar a viure amb uns familiars que tenien una fusteria: casa, menjar i aprendre l'ofici era l'esquer. Feien de tot, des de carros, mobles o talles de sants. Després de treballar tot el dia, al vespre, per pròpia voluntat, anava a "repàs". Calia instruir-se malgrat el cansament. Devia aprendre ràpidament i ser bon minyó per què els parents volien afillar-se'l, cosa que no li va fer el pes.

Per sortir del tràngol sent va anar de voluntari al servei militar. Durant tres anys treballar a les mines de carbó de lignit a la Granja d'Escarp. Allà tenia paga i lliurava diumenge, tot un luxe que li permetia anar de festa als pobles del voltant.

Quan va lliurar va marxar a les obres de la pressa de la Baells, on va trobar un país que li va parlar de què a Andorra cercaven fusters i va decidir provar sort. La feina era tal que va començar sol per acabar dirigint una vintena de treballadors. El país estava en plena expansió urbana i ja no es va moure d'aquí.

La seva era una fusteria de la construcció: portes, finestres, baranes i, ocasionalment, mobiliari, bàsicament d'estil castellà, que era el que agradava a l'època i, particularment, als francesos. La feina d'ebenisteria no era quelcom que se'l demanés. En aquesta faceta el que sobresortia era en **Sergi Mas**.

El 1971 va deixar la secció de fusteria d'EICASA a **Silvio Llorens** per anar a la acabada de constituir URCOSA (Urbanitzacions i Construccions, Societat Anònima) amb **Manel Vicenç**, com a president, i **Manuel Baldrich**, com a arquitecte. En un dels immobles que va bastir per URCOSA, al carrer Alzinaret d'Andorra la Vella, va comprar un pis on es va fer tot el mobiliari i, també, un escut d'Andorra. Es va casar, a Camporells, amb la **Maria Lluïsa Antillach** i va tenir dos fills: en **Alfons** i en **Jordi**.

Encara avui recorda que, Casa de la Vall feia pena. Estava molt deixada. La planta baixa necessitava, com a mínim, un repintat de la calç que cobria parets i sostres. La planta primera presentava un millor aspecte, després dels treballs de **Manuel Umbert** i **Rafael Benet**, amb els lampadaris de forja de **Nicolau Bartumeu**, el "Colau" de Cal Ferré de la Farga, en la Sala dels Passos Perduts. I el cap de casa era un traster ple d'andròmina.

converses amb alfons dejuan

Allà va trobar algun bitllet andorrà que s'havia imprès durant la Guerra Civil espanyola. Com cap dels dos bàndols reconeixia la moneda de l'altre Andorra se les va empecar perquè, durant un temps, la seva divisa fes d'intermediària. Amb la derrota de la República, però, molts andorrans van perdre els estalvis, ja que els revoltats no van voler bescanviar els diners republicans.

En tot cas, **Dejuan** recorda que per a la profunda remodelació va fer la barana de la nova escala de volta catalana, que substituïa l'existent de fusta, les finestres, amb els seus porticons interiors, així com les portes, agafant com a model la finestra que hi havia a la sala del Síndic, sobre la porta d'entrada. L'única original que restava en condicions a la casa. També va refer el llosat i va fabricar un canaló de fusta per amagar el de zinc. El mobiliari general i el Tribunal de Corts va quedar en mans d'en **Enric Rossell**.

Diu que un dels treballs més complexos que va fer va ser l'hemicicle, per l'estretor de l'espai i la forma ovalada que va voler donar-li **Ros de Ramis**. Hi havia la clara intenció d'apropar-se a la imatge d'un parlament europeu. Amb aquesta idea el tapisser **Lluís Bigordà** va revestir els seients amb vellut vermell. Revestiment que va ser substituït fa dues dècades.

Pel que sembla, la relació entre **Umbert, Benet** i l'arquitecte no va ser gens bona, ja que tenien una visió diferent del que calia fer. Mentre que els primers eren més conservadors i, per tant, volien una intervenció continguda, el segon va apostar per a una actuació violetiana que donés brillantor a l'edifici, per molt que fos a través d'inventar-se'l. Malauradament, no van deixar constància gràfica ni de l'estat anterior ni el de la reforma.

En aquella època es treballava sense horari ni festes setmanals. **Dejuan** anava a Casa de la Vall cada cop que era menester i entrada demanant la clau al Nunci. Recorda l'ensurt que va tenir quan un presoner va fugir i el neguit que va passar pensant que li donarien les culpes. Per sort, la fuga va durar poc i no va tenir conseqüències.

Un dels treballs més singulars que va fer va ser l'escut d'Andorra per superposar al que hi havia al costat de l'entrada principal. El motiu era simplement cosmètic. El blasó de pedra procedent de l'antiga seu del Consell al Cap del Carrer mostrava unes vaques d'esquena a les quatre barres, postura que incomodava als consellers de l'època. Calia girar les bèsties i la solució va amagar l'original sota un nou escut de fusta que, com es diria ara, fos políticament correcte.

Dejuan també es va ocupar de traslladar el frontal de l'armari de les sis claus, que el Síndic **Francesc Cairat** havia manat fer a la dreta de la presidència, a la zona del públic, just davant de l'accés a la sala.

El Síndic, **Julià Reig Ribó**, impulsor dels treballs, va quedar tan satisfet de la feina que li va encarregar tasques per a la seva fàbrica de tabacs, entre altres, els típics motlles per a cigars havans.

converses amb alfons dejuan

Fotografies: Consell General.

converses amb alfons dejuan

El treball mai li va faltar. Ni tan sols en les crisis periòdiques de la construcció. Sempre podia fer mobles. I clients no li faltaren. Va treballar per a particulars i per les administracions. Recorda feines als magatzems Pyrenees, a la duana espanyola... Fins a la seva jubilació l'any 1996.

Ha plogut molt des del seu treball a Casa de la Vall. **Dejuan** encara es fa creus del canvi radical que ha viscut Andorra en aquestes darreres sis dècades en què ell, com a fuster, també ha contribuït.

De fet, Casa de la Vall deu molt de la seva perícia professional sense que ningú sigui coneixedor. Fa poc, acompanyat dels seus familiars, la va visitar convidat pel M. I. Sr. Síndic i per la M. I. Sra. Subsíndica. Feia un munt que no hi anava. Li va encantar com ha quedat i ens va explicar sucoses històries d'aquell temps, d'aquella gent i d'aquells treballs. Tot un plaer.

Moltes mercès, Alfons.